

CEO & SÖYLEŞİ

“Kışkırtan eserleri topluyorum”

BOĞAZIÇI VENTURES YÖNETİM KURULU BAŞKANI VE DOĞAN HOLDİNG YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ AGAH UĞUR, TÜRKİYE VE YAKIN COĞRAFYADAN GÜNCEL VE ÖNEMLİ SANATÇILARIN ESERLERİNİN BULUNDUĞU YAKLAŞIK 300 PARÇALIK BİR KOLEKSİYONA SAHİP. TOPLUMSAL SORUNLARI SANATÇI GÖZÜYLE SANATSEVERLERLE PAYLAŞMANIN ÖNEMİNE İNANAN UĞUR, EKİM AYINDA “BEDENİN MÜCADELE ALANINDIR” ADLI SERGİSİNİ SANATSEVERLERLE BULUŞTURDU. UĞUR, “ESER TOPLUMUN ÖNÜNE ÇIKMAZSA SANATÇI AMACINA ULAŞAMIYOR. BU NEDENLE KOLEKSİYONUMUN PAYLAŞILMASINI ÖNEMSIYOR, HATTA GÖREV OLARAK GÖRÜYORUM” DİYOR.

2000

’li yılların başlarında, İstanbul sanat çevrelerinde yaşanan değişimle birlikte

modern galerilerin açılması, müzayedelerin artmasıyla koleksiyonerlerin sanata olan bakış açısında da değişimler ön plana çıktı. Bu dönüşümle o zamana kadar ilgi duyduğu soyut resimden uzaklaşan Boğaziçi Ventures Yönetim Kurulu Başkanı ve Doğan Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Agah Uğur, bu dönemin ardından bir anlam arayışına girdiğini ve yeni bir yolculuğa başladığını söylüyor. Sanat eserlerinde estetikten ziyade kavramsal anlam aranması gerektiğine inanan Uğur, toplumsal konulara önem veren, sesini duyurmak isteyen, özgün işlere imza atan birçok çağdaş sanatçı ve onlara destek veren idealist galericinin varlığını keşfetmiş.

“Bakıldığı zaman pek anlaşılmayan, ancak anlatılınca etkin bir mesajı olan sanat heyecandırıyor. Sonuçta bu tür sanat düşündürüyor, kıskırtıyor, tarihsel konular veya günümüz problemlerine başka gözle bakmamıza yardımcı oluyor” diyor Uğur, toplumsal sorunları sanatçı gözüyle sanatseverlere aktarmak konusunda bir payı olduğunu düşünüyor.

Agah Uğur, bu paylaşımı yapmak amacıyla ekim ayında, adını Barbara Kruger’ın 1989 tarihli “Bedenin Mücadele Alanıdır” adlı eserinden alan bir sergiye ev sahipliği yaptı. Koleksiyonundan 50’ye yakın eserin sanatseverlerle buluştuğu ve küratörlüğünü sanatçı Halil Altındere’nin üstlendiği sergide, cinsiyet eşitsizliği,

“Sanat, hayatımı zenginleştirdi”

EN BÜYÜK KATKI

Sanatçılar aynı konulara sizden çok farklı bakıyor. Sizin için çok önemli olan şeyler, onların sorgulama şeklinde bir anda önemsizleşebiliyor. Sanatla haşır neşir olmak farkındalık yaratmasının yanı sıra sanatçılarla ilişki de insana farklı bir bakış açısı katıyor. Bu açıdan sanatın bana çok katkısı oldu. Bakış açımı farklılaştırdı, derinleştirdi.

GLOBAL YOLCULUK

Sanat bir yolculuk. Bilgi ve görgü de yolculukla artıyor. Bu süreçte daha çok okuyor, daha çok insanla tanışıyorsunuz. Zaman içinde insanın kentine güveni artıyor. Özellikle video-sanatta kendime güvenimin artması ve koleksiyonun temasının oluşmasının da etkisiyle global bir arayışa girdim. Birçok koleksiyonerle tanıştım, farklı galerileri keşfettim. Onlar sayesinde yurt dışında jüri üyelikleri yaptım, panellere katıldım. Bunlar benim hayatımı çok zenginleştirdi.

TUTKU VE CESARET

Koleksiyonumu oluşturmanın maliyeti, Türkiye'deki önde gelen koleksiyonların küçük bir oranıdır. Benim farkım, odaklı olmam. Odaklı, tutkulu ve cesaretli olmam, çıkan koleksiyonun zorlayıcı, kışkırtıcı, özgün ve tutarlı olması beni herhalde eforumun ötesinde sanat dünyasında iyi bir yerde konumlandırdı. Yüksek bedeller ödeyerek değil, kendi yolculuğumla yaptım bunu.

GENÇLİK İKSİRİ

İnsanın ruhunun genç kalmasının hayati önemi olduğuna inanıyorum. Sanat ve sanatçılar beni genç tuttu. Birinci gençlik iksirim sanattı, şimdi ikinci olarak start up'lar oldu. Borusan'dan emekli olduktan sonra start up ekosistemine girdim. Hem Boğaziçi Ventures'da hem kendim melek yatırımcı olarak yatırım yapıyorum. Teknoloji girişimlerinin kurucuları, o ekosistem beni genç tutan ikinci etken oldu.

mücadele, özgürlük, sınırlar, göç, hafıza gibi konular öne çıktı.

Çağdaş sanatın sorgulatan ve kışkırtan yönünü ne kadar çok kişiyle paylaşabilirse o kadar mutlu olduğunu ifade eden Agah Uğur'la sanata olan tutkusunu konuştuk:

Ülkemizin en önemli sanat koleksiyonerlerinden birisiniz. Sanata ilginiz ne zaman başladı?

Sanata ilgim, İngiltere'de okuduğum ve çalıştığım 9 yıllık dönemde başladı. Londra, her zaman sanatın öncü merkezlerinden biri oldu. Londra gibi şehirlerde sanat sizi kendi buluyor. Toplumun belli kesimleri sanatla iç içe yaşıyor. Benim ilginç bir zamanlama şansım oldu. Çağdaş sanat koleksiyoncusu ve reklam ajansı Saatchi&Saatchi'nin kurucu ortağı Charles Saatchi, “Young British Artists” (Genç İngiliz Sanatçılar) ekolünün gelişmesine büyük katkıda bulundu. Ben de Londra'daydım ve sanatın farklı sorgulandığı bu döneme denk geldim. Türkiye'ye o ruh haliyle döndüm.

Koleksiyonerliğe nasıl başladınız?

Sanat eseri almaya başlamamla koleksiyonerlik arasında bir süre var. İlk sanat eserlerimi 1993-1994 yıllarında almaya başladım. Kavramsal bir yaklaşımdan uzak,

imkanlarım ölçüsünde beğendiğim eserleri alıyordum. O dönemi koleksiyonculuk olarak saymıyorum. 2008'de yön değiştirdim ve ashnda koleksiyonculuğa başladım.

İlk satın aldığınız eser hangisiydi? Sizin için bu eserin anlamı nedir?

O dönemin tanınmış sanatçılarından Hayati Misman'ın bir gravürüydü. Soyut bir eserdi. O dönem, eğer yağlı boya eser alacaksanız ya figüratif ya da soyut eserler alıyordunuz. Genç insanların da ruhu soyuta daha yakın olur.

2008'den sonra yön değiştirdiğinizi ve koleksiyona başladığınızı söylediniz. Hangi tarz eserlere yöneldiniz ve motivasyonunuz neydi?

Toplumsal konulara hep duyarlı olmaya çalışan biriyim. Bu, her zaman böyleydi ancak 2008 yılında sanatta da estetikten öte bir anlam arayışına girdim. Eser alırken estetik endişe yerine eserin verdiği mesajın peşine düşme ihtiyacı hissettim.

O dönemde de Türkiye'de çağdaş sanata bakışta büyük bir değişim vardı. Müzayedevleri açıldı ve sanat daha görünür oldu. Derdi olan, sosyal problemlere eğilen, sesini duyurmaya çalışan sanatçılar olduğunu gördüm. Onların eserlerine

“*Sergideki konular,
hepimizin sorunları. Bunları
sanatçının rengiyle görmek
çok güzel.*”

kapıldım. Bende böylece topyekun bir değişim oldu. O zamandan beri görselliği güçlü diye hiçbir eseri almıyorum. Hatta koleksiyon geliştikçe de koleksiyonun kendi kimliği oldu. Kendimi o kimliği koruyan, ona karşı sorumluluğu olan biri olarak görüyorum. O kimliği bozmamak için de çok çaba sarf ediyorum. Bazen beğendiğim eserler olsa da koleksiyona uyumlu değilse almıyorum. Bütün gücümü koleksiyonun geleceğine yatırıyorum.

Peki bahsettiğiniz bu kimliği nasıl tanımlarsınız?

İçinde bulunduğumuz yüzyılda, gelişmekte olan ülkelerdeki sosyo politik, ekonomik sıkıntılar genelde benzer. Toplumsal gelişmeleri, sanatçıların o renkli dünyasının gözüyle dokümanete etmeye çalışıyorum. Kendinden olmayanı beğenmeme ya da istememe, toplumun kırılma kısımlarının tepkisi ve etkisi gibi konuları, sanatçı gözüyle anlatmaya çalışıyorum. Koleksiyonum ağırlıklı olarak Türkiye’den sanatçıların eserlerinden oluşuyor ancak yurt dışından da sanatçıların eserleri var.

Nasıl bir koleksiyon söz konusu? Kaç parçadan oluşuyor?

300’e yakın eser var. Fotoğraf, enstalasyon,

obje, video-sanat gibi pek çok farklı tarzda eser var. Mesajı en güçlü eseri almayı tercih ediyorum. Zaman içinde videoya karşı bir eğilimim oluştu. Sosyo politik konuları video-sanat daha iyi anlatabiliyor. Eserlerin yaklaşık 100 küsuru video-sanat eserlerinden oluşuyor. Türkiye’deki en büyük video-sanat koleksiyonlardan biri oldu. Bunun dışında hak alıyorum. Örneğin Ahmet Öğüt’ün kapalı, beyaz duvarlar içinde dikdörtgen bir alana asfalt dökme hakkını aldım. 2007 yılında, Berlin Bienali’nin en önemli işiydi bence.

Koleksiyonunuzda çağdaş sanatçılar mı ağırlıkta?

Çağdaş sanatçılar ve yaşayan sanatçıların eserlerini alıyorum. Çünkü onların yolculuğunun parçası olmak beni çok mutlu ediyor. Onlar çok zeki, renkli, farklı düşünen insanlar. Onlarla dostluklar kuruyorum, sohbet ediyorum, onlardan öğreniyorum.

Eserlerinizi nasıl seçiyorsunuz?

Koleksiyonculukta çok sayıda ekol var. Bu ekollerden birinde sanatçı değil, galeri seçiyorsunuz. Siz kendi sanat çizginize yakın galerileri bulduğunuzda onlar bu işi çok profesyonelce yapıyor. Böyle bir stratejiyle başlamadım ama zaman içinde

Türkiye’de 6-7, yurt dışında 4-5 tane etkisi altında kaldığım galeri oldu. O galeriler benim ne aradığımı, ne istediğimi çok iyi biliyor ve beni besliyorlar. Fuarlardan fazla eser almıyorum. Çünkü bende eser almak bir doğum gibi oluyor. Beğendiğim eseri düşünüyorum, sanatçıyı izliyorum ve belli bir süre sonra alıyorum. Bir de çok geziyorum. Bütün önemli bienallere giderim, bu platformlar benim için önemli bir kaynak oluyor.

“Bedenin Mücadele Alanıdır” sergisini nasıl bir motivasyonla açtınız?

Kemerburgaz’da oturuyorum, evime yakın bir apartman dairesinde bir sanat alanım var. Oraya her yıl İstanbul Bienali ve Contemporary İstanbul döneminde yabancı sanatseverler gelirdi. Türkiye’den sanatçıların işlerini bir arada görünce çok etkileniyorlardı. Serginin tarihi İstanbul Bienali zamanına denk geldiği için böyle bir şey istedim.

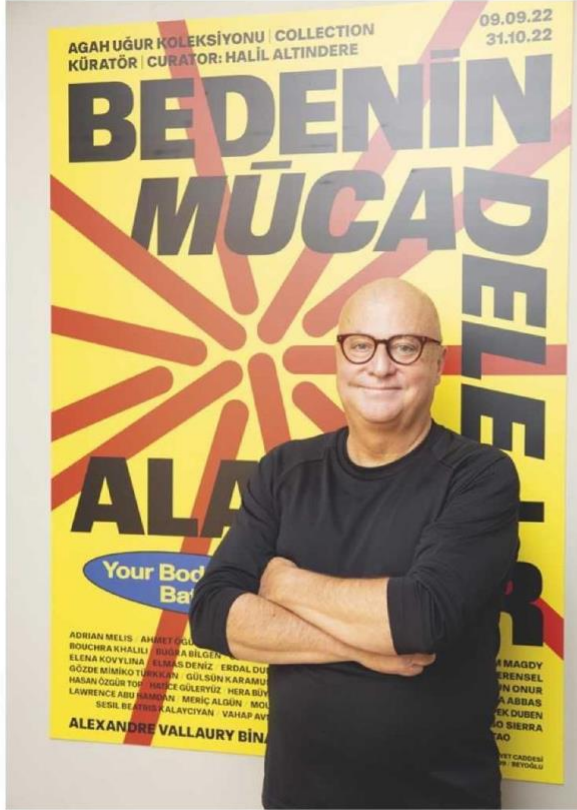
Koleksiyonerlerin paylaşma sorumluluğu

olduğunu düşünüyorum. Hele hele çağdaş sanatta... Sanatçı eserini duyurmak istiyor çünkü bir mesajı var. Onu toplumla paylaşırsa anlamını gerçekleştiriyor. Bana gelen her teklifi de mümkün olduğunca değerlendiriyorum. Daha önce de 10-30 parça arasında koleksiyonumdan eserler sergilenmişti.

Çağdaş sanat çok kışkırtıcı... Pek ortada konuşulamayanları anlatıyor. Alışık olmadıkları konulara ekspoz olmaları, alışık oldukları konularla ilgili farklı bakış açıları kazanmayı, sorgulama ihtiyacını ne kadar çok kişiye verebilirsek o kadar iyi benim için. Sergideki konular, hepimizin sorunları. Bunları sanatçının rengiyle görmek çok güzel. Ben burada sanatçı, eser ve sanatsever arasında köprü vazifesi üstleniyorum.

Küratörünüz Halil Altındere’yle eski bir dostluğunuz var. Tanışmanız nasıl oldu ve nasıl gelişti?

Sosyopolitik kavramsal sanata doğru yönümü değiştirirken biraz ev ödevi

“3 hayalim var”

“Yeni 1.000 Koleksiyoner”

Sanata dair 3 hayalim var. Türkiye’de iyi sanatçı adedimiz koleksiyoner adedimizden çok daha fazla. Onun için keşke olsa dediğim ilk hayalim, “Yeni 1.000 koleksiyoner” çıkması... Gençler, koleksiyonerliğe tıpkı benim gibi ufak ufak başlayıp imkanları oldukça güçlensinler istiyorum. Çünkü Türk sanatçısının beslendiği yer yerel koleksiyonerler. Kendi ülkesinin sanatseverlerinin almadığı eserleri yabancılar almaz.

ÜRETİMİN DESTEKLENMESİ

Kurumsal yapıların sanata desteği çok zayıf. Bu nedenle sanat üretiminin finanse edilmesi çok zor. Türk insanı bitmiş işi alıyor. Halbuki sanatçının üretim desteğine ihtiyacı var. Sanatçının projesini finanse eden yapılar oluşması lazım.

SAHA DERNEĞİ

3’üncü hayalim de Türkiye’nin en önemli sivil toplum kuruluşlarından biri olan SAHA Derneği’yle ilgili. SAHA, uluslararası sanat kurumlarıyla doğrudan kurduğu iş birlikleriyle Türkiye’den sanatçı, yazar ve küratörlerin araştırma ve gelişimini destekliyor. 11’inci yılımızı doldurduk. SAHA’nın bu yolculuğuna güçlenerek devam etmesini umuyorum.

yaparak Türkiye'deki sanatçılarla tanıştım. Bu dünyaya girerken cumartesi 3-4 saatimi galerilerde geçirirdim. Aslında Halil Altındere'yle yeni yolculuğumun ilk gününde tanıştım. Pilot Galeri Direktörü Azra Tüzünoğlu'nun o dönemde Outlet Galeri adlı başka bir galerisi vardı. Azra Tüzünoğlu'nun galerisinde vakit geçirirken Halil Altındere geldi. Benim aldığım ve biriktirdiğim sanatla onun yaptığı sanat arasında çok yakınlık var.

Neden serginin küratörlüğünü onun üstlenmesini tercih ettiniz?

Sergi fikri çok hızlı gelişti, hazırlık için çok az bir zaman vardı. Beni çok iyi tanıyan, koleksiyonu bilen ve ruhu bana yakın birinin küratörlük yapmasının uygun olacağını düşündüm. Halil, koleksiyonu çok iyi tanıdığı için oradan çok enteresan bir şey çıkaracağına inandım. Hakikaten de öyle oldu. Onun özgünlüğünü takdir ediyorum.

Serginin adı olan "Bedenin Mücadele Alanıdır" nasıl seçildi? Bu ismin altında nasıl bir anlam yatıyor?

Serginin adını Halil buldu. Barbara Kruger'ın 1989 tarihli "Bedenin Mücadele Alanıdır" eserinin isminden geliyor. O dönemler Amerika'da, kürtaj yasağına karşı bir hareket vardı. Kruger'ın yasal kürtajı, doğum kontrolünü ve kadın haklarını desteklemek için hazırlanmış olduğu bu eser, kadının toplumun içindeki yerini bulmasına yönelik mücadelede sembol tanımlardan biri oldu.

Shakespeare, dünyayı insanın ömrü boyunca pek çok rol oynadığı bir sahne

"Sanatçıların yolculuğuna eşlik etmek istiyorum"

KİMLERİ TERCİH EDİYOR?

Gücün kötüye kullanılması, toplum mühendisliği, tek tip toplum yaratılması çatısı altında bu dönemi sosyal, politik, ekonomik açıdan doküman eden, koleksiyonun misyonu altında olması şartıyla çok beğendiğim, kariyerlerinin ortasında, yurt dışında da kabul görmüş 7-8 kişilik bir sanatçı grubu var. Onların koleksiyoneri olmak, yolculuklarına eşlik etmek istiyorum.

ANLAMI GÜÇLENDİREN ESERLER

80-90'lı yıllarda kavramsal sanata yaklaşmış, derdi olan çok önemli sanatçılarımız var. Onlar aslında 2000'li yıllarda keşfedildi. Onların 2000 öncesi yaptığı çok önemli eserler var. İmkanım oldukça onları alıyorum. Bunlar koleksiyonun gövdesini oluşturuyor. Bir de sanatçısına bakmazsın, koleksiyonun anlamını güçlendirecek herhangi bir eser ilgimi çekerse alıyorum.

olarak nitelendiriyor. Halil de aslında bir sahne yaratıyor. Bu sahnede zamanımızın en gözden çıkarılmış kişi ve konularının tekrar tekrar gündeme geldiği bir gerçekliği görmeye zorluyor.

Dijital sanata ne kadar ilgilisiniz? Teknolojinin sanata nasıl bir katkısı var?

Dijital sanatın tanımını iyi yapmak lazım. Video da baktığımızda dijital ama ben o kategorinin içine koymuyorum. Teknolojinin sanata katkı sağlayacağına inanıyorum. Teknoloji sanatın demokratikleşmesine kolaylık sağlayacak. Ancak her yüksek teknoloji içeren şey sanat olmuyor. Milyon tane NFT var. Bunun kaç tanesi sanat? Ben, eserin anlamı yüksekse ve bu anlamı NFT üzerinden veriyorsa ilgilenebilirim. Ama sırf NFT diye bir eser almam. Teknoloji görselliği güçlendiriyor, etkiyi daha çarpıcı hale getiriyor ama bu bir sanat olmayabilir. Bu teknoloji de 3 yıl sonra primitif kalacak, çok daha ileri teknolojilerle karşılaşacağız. Tüm bu eserler eğer bir anlamı, sanatsal değeri varsa yaşayacak. 🗣️